

Minigrammatikk

Trinn 1

Innholdsfortegnelse

Personlige pronomer	1
Verb: Infinitiv-presens	2
Verb: SVA	3
Spørresetninger uten spørreord	4
Preposisjoner: Stedsnavn	5
Verb: XVS (Verb på 2. plass)	6
Hovedsetninger: Setningsskjema	7
Negasjon	8
Substantivbøyning	9
Substantiv: Bruken av ubestemt og bestemt form	13
Hvilken?	16
Possessive pronomer	17
Modalverb	19
Pronomen for ting	21
Pronomen som objekt	21
Imperativ	22
Preposisjoner: Plassering	23
Korte svar	24
Adjektivbøyning	25
Refleksivt pronomer	31
Presens perfektum	33
Tidsuttrykk og preposisjoner	36
Noen tidsuttrykk	39

Preteritum	40
Preteritum vs. Presens perfektum	42
Sammenlikning	43
Uttrykk for likheter og forskjeller	44
Kvantorer	45
Sammenlikning med kvantorer	46
Leddsetninger	47
Leddsetninger: Setningsskjema	48
Som-setninger	49
Det-setninger	50
Adjektiv i komparativ	51
Jo	53
Derfor – fordi	54
Genitiv	55
Leddsetning på første plass i setningen (leddsetning + verb)	57
Stedsadverb	58
Adjektiv i bestemt form	59
Possessivt pronomen «sin»	60
Pronomen og possessive pronomen: Skjema	62
Adjektiv i superlativ	63
Indirekte tale	66
Preposisjoner: Sammendrag	68

Personlige pronomener (personal pronouns)

jeg /jæi/ = I

du = you

han = he

hun = she

vi = we

dere = you (pl)

de /di/ = they

Verb

Infinitiv

å hete

å komme

å stave

å bo

Presens (Present time)

hete + **r** = heter**r**

komme + **r** = kommer**r**

stave + **r** = staver**r**

bo + **r** = bor**r**

Rule: Presens = infinitiv + r

Verb: 2. position

Subjekt (subject): Persons or things

jeg, han, Petter, katt

Verb: It shows action.

Han **heter** Jan.

Jan **kommer** fra Tyskland.

Adverb: It shows time, place ect.

Martha **bor** i Bergen **nå**.

Åse Åsen **er** fra **Norge**.

Word order in Norwegian main clauses:

Subjekt + Verb + + Adverb

VERB: 2. position!!!!

1. plass	2.plass	
Han	heter	Jan.
Martha	bor	i Bergen nå.
Åse Åsen	er	fra Norge.

Spørresetninger uten spørreord (ja/nei-setninger)

Han bor i Bergen.

~~Han~~ Bor han i Bergen?

Kari kommer fra Norge.

~~Kari~~ Kommer Kari fra Norge?

1.plass (subjekt,adverb)	2.plass (verb)		
Han	bor		i Bergen
--	Bor	han	i Bergen?
Kari	kommer		fra Norge
--	Kommer	Kari	fra Norge ?

Regel: Flytt subjektet bak verbet!
(Rule: Move the subject behind the verb!)

NB!!! Subjektet er obligatorisk i norsk!!! Hver setning
MÅ ha et subjekt.

(The subject is obligatory in Norwegian!!! Every sentence
MUST have a subject.)

PREPOSISJONER (STEDSNAVN)

IN NORWAY

On the COAST : **i**

Within the country: **på**

Islands: **på**

Small places: **i/på**

IN THE WORLD

Islands: **på**

Islands which are COUNTRIES: **i**

VERB

Subjekt (subject) : Person who does something

- Jeg, han, Petter, katt

Verb (verb) : This word shows action.

- Jeg **heter** Tor. Jeg **kommer** fra Norge.

Adverb (adverb): This word shows time, place etc.

- nå, i Norge

1
Subjekt/ Adverb

Jeg

2
Verb

bor

i Bergen.

Nå

jeg

bor

jeg

i Bergen.

S – V – A }
A – V – S }

NB! Verb: 2. place !!!

Hovedsetninger/ hølsetninger (main-clauses)

Subjekt/ Adverb (tid/ sted)	Verb 1	Subjekt	Setnings- adverbial	Verb 2	Objekt/ Predikativ	Adverb (tid, sted)
Tor	kommer					fra Norge.
Nå	bor	vi	ikke			i Bergen.
Kari	snakker		ikke		spansk,	
men		forstår			fransk.	
Jeg	jobber		ikke			på lørdag.
---	Snakker	Eduardo				norsk?
---	Forstår	du	også			engelsk?
jeg	forstår		bare			norsk.
hvor	jobber	Marit?				
Når	kan	vi		gå		på kino?

Nei,
Og

NEGASJON (NEGATION)

Norwegian has a negation word: **ikke**.

Kari	bor	ikke	i Oslo.
Jon	sover	ikke.	
Han	spiser	ikke.	
De	kommer	ikke	fra Norge.

Rule: negation word "*ikke*" **after** the verb!!!!

SUBSTANTIV (Nouns)

English → no gender

Norwegian and German→

3 genders: hunkjønn (feminine)

hankjønn (masculine)

intetkjønn (neuter)

- English, Norwegian and German use indefinite and definite form of nouns.
(Remember: Norwegian marks the gender!)

Indefinite form (ubestemt form)

English	German	Norwegian
a woman	eine Frau	ei / en kvinne
a chair	ein Stuhl	en stol
a window	ein Fenster	et vindu

Definite form (bestemt form)

English	German	Norwegian
the woman	die Frau	kvinna / kvinnan
the chair	der Stuhl	stolen
the window	das Fenster	vinduet

Bøyning (Declination)

Entall (Singular)

Rule: Masculine, definite form → ending -(e)n
 Feminine, definite form → ending -a or -(e)n
 Neuter, definite form → ending -(e)t

Entall			
	artikkel	ubestemt	bestemt
hankjønn	en	en bil	bil + en = bilen
hunkjønn	ei	ei mor	mor + a = mora
	en	en mor	mor + en = moren
Intetkjønn	et	et hus	hus + et = huset

Flertall (Plural)

Rule: 1. Indefinite form → ending -(e)r

NB!!! Neuter → 1.syllable → NO ENDING!!!

2. Definite form → ending -(e)ne

Flertall		
	ubestemt	bestemt
hankjønn	bil + er = biler	bil + ene = bilene
hunkjønn	jente + r = jenter	jente + ne = jentene
intetkjønn (NB!!! 1.stavelse)	hus + = hus	hus + ene = husene
intetkjønn	eple + r = epler	eple + ne = eplene

Andre mønstre (Other patterns)

Words that are ending in *-er*

These words get a contraction in **plural**. That means that they lose the – e in the ending -er.

Rule: Plural, indefinite form → contraction + ending - e
Plural, definite form → contraction + ending – ene

Entall		Flertall	
ubestemt	bestemt	ubestemt	bestemt
et mønster	mønsteret	mønstr + e = mønstre	mønstr + ene = mønstrene
et teater	teateret	teatr + e = theatre	teatr + ene = teatrene

Words that are ending in *-el*

These words get a contraction in **plural**. That means that they lose the –e in the ending -el.

Rule: Plural, indefinite form → contraction + ending - er
Plural, definite form → contraction + ending – ene

Entall		Flertall	
ubestemt	bestemt	ubestemt	bestemt
en støvel	støvelen	støvl + er = støvler	støvl + ene = støvlene
et kapittel	kapittelet	kapitl + er = kapitler	kapitl + ene = kapitlene

Plural → if the noun has a double consonant, it is reduced to a single one in front of another consonant.

Words for persons (occupations, nations etc. + some other words) that are ending in -er

These words do not get a contraction!!!

Rule: Plural, indefinite form → ending - e

Plural, definite form → ending - ne

Entall		Flertall	
ubestemt	bestemt	ubestemt	bestemt
en <u>inder</u>	inderen	indere	inderne
en <u>baker</u>	bakeren	bakere	bakerne
en <u>genser</u>	genseren	gensere	genserne

Unntak (exceptions)

Some words do not have ending in plural indefinite form:

Entall, ubestemt	Flertall, ubestemt
en feil (error)	feil
en ting (thing)	ting
en sko (shoe)	sko
ei/ en mus (mouse)	mus
en liter	liter
en meter	meter
en mark	mark
en franc	franc
en yen	yen
en dollar	dollar
en euro	euro

Entall		Flertall		Betydning
ubestemt	bestemt	ubestemt	bestemt	
et barn	barnet	barn	barna	child
en far	faren	fedre	fedrene	father
ei mor	mora	mødre	mødrene	mother
ei datter	dattera	døtre	døtrene	daughter
en mann	mannen	menn	mennene	man; husbond
en bror	broren	brødre	brødrene	brother
en bonde	bonden	bønder	bøndene	farmer
et kne	kneet	knær	knærne	knee
et tre	treet	trær	trærne	tree
ei bok	boka	bøker	bøkene	book
en fot	foten	fötter	föttene	foot
ei hånd	hånda	hender	hendene	hand
ei tann	tanna	tenner	tennene	tooth
ei strand	stranda	strender	strendene	beach
ei natt	natta	netter	nettene	night
et øye	øyet	øyne	øynene	eye
		klær	klærne	clothes

Bruken av ubestemt og bestemt form

(The use of indefinite and definite form)

Ubestemt form (indefinite form)

- **New information:** If you are presenting something new or if you are mentioning something for the first time.

Kari har en bok - Kari has a book.

Vi trenger et bord – We need a table.

- When you are talking about something general. (Then we do **not** use article in front of the noun).

Vi trenger kaffe – We need coffee.

Bestemt form (definite form)

- **Known information:** If you are talking about something you have mentioned before or something familiar to listener.

(Kari har ei bok). Boka heter „Dukkehjem“.

(Kari has a book). The book is called „Dolls house“.

(De har ei datter). Dattera heter Kari.

(They have a daughter). The daughter is called Kari.

- When you are talking about something specific.

Hvordan er kaffen? – How is the coffee?

- When there only is one copy of a particular thing in the world or when people usually have only one copy of some particular thing.

Himmelen er blå – The sky is blue.

Sola varmer – The sun is warming.

Ubestemt form med og uten artikkel

(Indefinite form with and without article)

Uten artikkel (without article)

- Things you can **not** count

Vi har mat og kaffe. – We have food and coffee.

- The noun is part of action

Hun kjører bil. (NB! She is driving a car. She is driving car.)

- The noun describes what a person is (occupation, nation etc.)

Han er lege. (NB! He is a doctor)

Hun er nordmann. (NB! She is a Norwegian)

Med artikkel (with article)

- One copy

Jeg kjenner en lege. – I know a/one doctor.

Jeg har ei tante i Oslo. – I have a/one aunt in Oslo.

- When you are talking about what kind a person is

Han er en god lege – He is a good doctor

Hun er et geni – She is a genious.

Spørreordet: HVILKEN?

This question word is declined according to the gender and number of the noun. You must know the gender of the noun.

Hunkjønn (feminine): **Hvilken?**

Hankjønn (masculine): **Hvilken?**

Intetkjønn (neutral): **Hvilket?**

Flertall (plural): **Hvilke?**

Hunkjønn	ei gate	Hvilken gate?	Hvilken gate bor du i?
Hankjønn	en bil	Hvilken bil?	Hvilken bil liker du?
Intetkjønn	et hus	Hvilket hus?	Hvilket hus bor du i?
Flertall	oppgaver	Hvilke oppgaver?	Hvilke oppgaver gjør du nå?

Possessive pronomen (Possessive pronouns)

- We can use possessive pronouns when we want to express ownership.
- The possessive pronoun is inflected according to the gender and number of the **noun** it occurs with.

Hunkjønn: mora mi

Hankjønn: bilen min

Intetkjønn: huset mitt

Flertall: bilene mine

- The possessive pronoun can be placed both in front of and behind the noun.

behind: bilen min

in front of: min bil

- The possessive pronoun does **not** change – as it does in English – according to its position in the sentence:

Huset er **mitt**. – The house is mine.

Huset **mitt** er gammelt. – My house is old.

The possessive after the noun

- The rule: The noun in **definite** form + the possessive!!!

	jeg	du	han	hun	vi	dere	de
Hunkjønn	mora mi	di	hans	hennes	vår	deres	deres
Hankjønn	broren min	din	hans	hennes	vår	deres	deres
Intetkjønn	huset mitt	ditt	hans	hennes	vårt	deres	deres
Flertall	vennene mine	dine	hans	hennes	våre	deres	deres

Mora mi er ung.

Mora di er også ung.

Huset hans er stort.

Vennene våre kommer i dag.

The possessive *in front of the noun* (formal)

- The rule: The possessive + noun in **indefinite form!!!**

	jeg	du	han	hun	vi	dere	de
Hunkjønn	mi mor	di	hans	hennes	vår	deres	deres
Hankjønn	min bror	din	hans	hennes	vår	deres	deres
Intetkjønn	mitt hus	ditt	hans	hennes	vårt	deres	deres
Flertall	mine venner	dine	hans	hennes	våre	deres	deres

Mi mor er ung.

Din bror er sterk.

Hennes mor er også ung.

Vårt hus er stort.

Deres venner kommer i dag.

Modalverb

Infinitiv	Presens	Betydning
å skulle	skal	to shall; future (is/am/are going to)
å ville	vil	to want; will
å måtte	må	to must; have to
å kunne	kan	to can; to be able to
å burde	bør	to should

å flytte = to move

The meaning of the modal verb	
Jeg skal flytte.	This is the plan, intention
Jeg vil flytte.	This is a wish
Jeg kan flytte.	It is possible
Jeg må flytte.	I am obliged to; it is necessary
Jeg bør flytte.	It is best

å reise = to travel

Jeg vil reise til Spania. → This is my wish.

Jeg skal reise til Spania. → This is the plan.

Modalverb + infinitive (uten "å")

Auxiliary verbs (also called modal verbs) are followed by the infinitive (without "å").

Kari skal kjøpe mat.
Tor må skrive en stil.
Grete vil ha is.
Jonas kan gå.

Modalverb + gå, dra, reise

Vi kan si:	Eller:
Han skal gå i kiosken.	Han skal i kiosken.
Tor må dra til legen.	Tor må til legen.
Grete vil reise til Spania.	Grete vil til Spania.

It is not necessary to use both the modal verb and the verb for movement. You can use only the modal verb!

Framtid

- 1) Skal + infinitive is often used to express future time:

Nåtid (Present time)	Framtid (future)
Jeg flytter.	Jeg skal flytte snart.
Jeg spiser.	Jeg skal spise snart.

- 2) We can also use the present tense to talk about the future. Then it is best to mention the time when something will happen.

Vi flytter snart.

De har eksamen i morgen.

PRONOMEN SOM OBJEKT

(Pronouns as objects)

Personer

Subjekt	Objekt	Eksempel
jeg	meg (me)	Tor liker meg .
du	deg (you)	Jeg liker deg .
han	ham (him) / han	Kari liker ham / han .
hun	henne (her)	Tor liker henne .
vi	oss (us)	Kari ser på oss .
dere	dere (you)	Jeg snakker til dere !
de	dem (them)	Tor hjelper dem .

Ting

	Subjekt	Objekt	Eksempel
Han- og hunkjønn	den	den	(Koppen er på bordet). Jeg henter den .
intetkjønn	det	det	(Glasset er i skapet). Jeg henter det .
Plural	de	dem	(Avisene er på bordet). Jeg henter dem .

Imperativ

Infinitiv	Imperativ
Du må <i>huske</i> lue!	Husk lue!
Du må være stille!	Vær stille!
Du må komme nå!	Kom nå!
Du må ikke skrive her!	Ikke skriv her!
Du må ikke se på tv nå!	Ikke se på tv nå!
Du må ikke sitte der!	Ikke sitt der!
Du må ikke stå der!	Ikke stå der!

Imperativ = infinitiv minus – e!

- Når stammen slutter på dobbelt **m**, mister verbet den ene **m** i imperativ!
- Når infinitiv ikke ender på –e: Imperativ = infinitiv

PREPOSITIONER

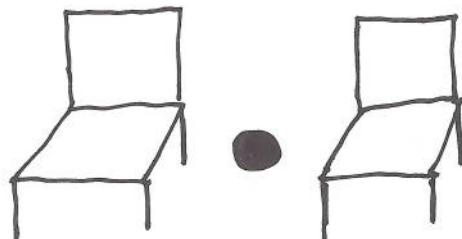
Ballen er på stolen.
↳ on

Ballen er under stolen.
↳ under

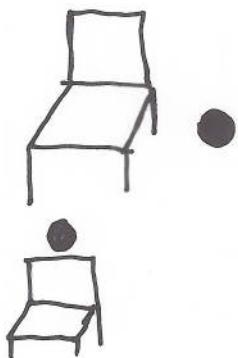
Ballen er bak stolen.
↳ behind

Ballen er mellom stolene.
↳ between

Ballen er foran stolen.
↳ in front of

Ballen er ved siden av stolen.
↳ beside; next to
↳ over

Ballen er over stolen.

Spørsmål og svar

1. Spørsmål med verbet "å være":

I svaret bruker man verbet "å være".

Spørsmål	Langt svar	Kort svar
Er det et hotell der?	Ja, det er et hotell der.	Ja, det er det.
Er du sulten?	Ja, jeg er sulten.	Ja, det er jeg.

2. Spørsmål med verbet "å ha":

I svaret bruker man verbet "å ha"

Spørsmål	Langt svar	Kort svar
Har du billett?	Ja, jeg har billett.	Ja, det har jeg.
Har Kari nøkler?	Ja, hun har nøkler.	Ja, det har hun.

3. Spørsmål med modalverb:

I svaret bruker man de samme modalverbene.

Spørsmål	Langt svar	Kort svar
Skal Tor på ferie?	Ja, han skal på ferie.	Ja, det skal han.
Kan du hjelpe meg?	Ja, jeg kan hjelpe deg.	Ja, det kan jeg.
Vil du gå på konsert i kveld?	Ja, jeg vil gå på konsert i kveld.	Ja, det vil jeg.

4. Spørsmål med andre verb:

I det korte svaret bruker man verbet "å gjøre".

Spørsmål	Langt svar	Kort svar
Liker du blues?	Ja, jeg liker blues.	Ja, det gjør jeg.
Går det buss til Voss?	Ja, det går buss til Voss.	Ja, det gjør det.
Fisket Tor i går?	Ja, han fisket i går.	Ja, det gjorde han.

ADJEKTIV (Adjectives)

- In Norwegian adjectives are placed in front of the noun which they are describing.
en god bil
- It is possible to use adjectives after the noun, if they are bound to the noun by “å være” (to be). It is called the predicative use of adjectives.
Bilen er god.
- The form of the adjective is not dependant on placement in front of or behind the noun.

<u>Norsk:</u> en <u>god</u> bil <u>Bilen er god.</u>	<u>Engelsk:</u> a <u>good</u> car <u>The car is good.</u>
--	---
- Adjectives take endings according to the **gender** and **number** of the nouns they describe.
- When one is talking generally, adjectives in **neuter** are used:
Jeg liker *rødt.*

Hovedmønster (Main pattern)

Ubestemt form

Adjectives in neuter, indefinite form → - t

Adjectives in plural, indefinite form → - e

Hankjønn/hunkjønn	Intetkjønn	Flertall
en stor kopp	et stort hus	<u>store</u> hus
ei god bok	et godt brød	<u>gode</u> bøker
ei pen jente	et pent hus	<u>pene</u> jenter

Andre mønstre

Ubestemt form (indefinite form)

1) Adjectives that are ending in:

- **ig**
- **isk**
- **adjectives that show nationality**

do **NOT** get **ending** in neuter, indefinite form.

Hankjønn/hunkjønn	Intetkjønn	Flertall
en billig bil	et billig skjerf	billige biler
ei praktisk dør	et praktisk hus	praktiske hus
en tysk bil	et tysk hus	tyske biler

2) Adjectives that are ending in:

- **konsonant + t**

do **NOT** get **ending** in neuter, indefinite form

Hankjønn/hunkjønn	Intetkjønn	Flertall
en svart bil	et svart slips	svarte biler
ei fast lønn	et fast system	faste regler

3) Adjectives that are ending in **two similar consonants** lose one of these consonants in neuter, indefinite form.

Hankjønn/hunkjønn	Intetkjønn	Flertall
en tynn gutt	et tynt barn	tynne gutter
ei tykk kåpe	et tykt skjerf	tykke klær

4) Adjectives that are ending in **a long vowel** (= adjectives ending in a vowel) get **double -t** in neuter, indefinite form. (The vowel is short in neuter).

Hankjønn/hunkjønn	Intetkjønn	Flertall
en ny venn	et nyt t land	nye venner
ei blå kåpe	et blått t skjerf	blå(e) bukser

5) Adjectives that are ending in:

- el
- en
- er

get **contraction in plural**, indefinite form and generally in definite form.

Contraction= they lose the -e in -el; -en and -er. If there are two similar consonants, the adjective loses one of them in plural.

Hankjønn/hunkjønn	Intetkjønn	Flertall
en enkel øvelse	et enkelt svar	enkle svar
en åpen bil	et åpent vindu	åpne vinduer
ei diger kake	et digert fjell	digre fjell
en vakker dag	et vakkert land	vakre kvinner
ei gammel dame	et gammelt hus	gamle hus

6) Adjectives that are ending in – e are **not declined!** They stay the same in all forms.

Hankjønn/hunkjønn	Intetkjønn	Flertall
ei moderne kåpe	et moderne hus	moderne biler
en spennende film	et spennende land	spennende bøker

Sammendrag: Adjektiv i ubestemt form

	Hankjønn Hunkjønn	Intetkjønn	Flertall
main rule	god	god + t	god + e
no ending in neuter			
isk	typisk	typisk	typisk + e
ig	billig	billig	billig + e
nasjonaliteter	norsk	norsk	norsk + e
konsonant + t	svart	svart	svart + e
uttalt d	fremmed	fremmed	fremmed + e
two similar consonants	tykk	tyk + t	tykk + e
	tynn	tyn + t	tynn + e
long vowel	ny	ny + tt	ny + e
contraction in plural			
el	enkel	enkel + t	enkl + e
en	åpen	åpen + t	åpn + e
er	diger	diger + t	digr + e
two similar consonants + el en er	vakker	vakker + t	vakr + e
	gammel	gammel + t	gaml + e
adjective ending in - e	moderne	moderne	moderne

Bestemt form (Definite form)

- Definite form of the adjective is needed when one has **a noun in definite form** and one wants to use an adjective **in front of** it.

Den store koppen er på bordet.

- Adjectives in definite form get ending: **-e** (like plural, indefinite form)
- **NB!!!** We also must use **the definite article of adjectives**:

hunkjønn/ hankjønn: **den**

intetkjønn : **det**

flertall: **de**

Hankjønn/hunkjønn	Intetkjønn	Flertall
den store koppen	det store huset	de store husene
den gode koppen	det gode brødet	de gode bøkene

Unntak

1) **liten**

	Ubestemt form	Bestemt form
Hunkjønn	ei lita jente	den lille jenta
Hankjønn	en liten gutt	den lille gutten
Intetkjønn	et lite hus	det lille huset
Plural	små gutter	de små guttene

2) **annen**

	Ubestemt form	Bestemt form
Hunkjønn	ei anna jente	den andre jenta
Hankjønn	en annen gutt	den andre gutten
Intetkjønn	et annet land	det andre landet
Plural	andre gutter	de andre guttene

Refleksivt pronomen (reflexive pronoun)

	Subjekt	Objekt	Refleksiv form	Eksempel på refleksiv form
Entall	1 jeg	meg	meg	Jeg tar på meg varme klær.
	2 du	deg	deg	Du tar på deg varme klær.
	3 hun	henne	seg	Hun tar på seg varme klær.
	han	ham/ han	seg	Han tar på seg varme klær.
Flertall	1 vi	oss	oss	Vi tar på oss varme klær.
	2 dere	dere	dere	Dere tar på dere varme klær.
	3 de	dem	seg	De tar på seg varme klær.

- *Subject form* we use as a subject, *object form* as an object and after preposition.
The object form is marked in following examples:

Jeg liker deg.

Han hjelper henne ofte.

Kari og Tor kom før oss, men etter ham.

- *Reflexive form* is used when both the subject and the object show to the same person.
 - The reflexive pronoun is the same as the pronoun in object form in the 1. and 2. person.
 - In the 3. person the reflexive pronoun is *seg*.

- *Reflexive verbs*: Many verbs + reflexive pronoun are expressions. (In infinitive the expressions are in 3. person with "seg").

å glede seg til – to look forward

å grue seg – to be nervous about sth

å skynde seg – to hurry (up)

å barbere seg – to shave

å ta på seg – put on

å føle seg – to feel

å legge seg – to go to bed

- å konsentrere seg (om) – to concentrate (on)
- å klare seg – to get along, manage, succeed
- å like seg – to be, feel comfortable, happy; enjoy (oneself)
 - å kjede seg – to bore
 - å more seg – to amuse, enjoy oneself
 - å oppføre seg (pent) – to behave (nice)
 - å foreta seg (noe) – to do (sth)

Eksempler:

Jeg gleder meg til konserten.

John tar på seg ei pen jakke.

Føler du deg trist?

Presens perfektum

In present perfect we are using the auxiliary verb "å ha" in present tense.

Gruppe 1

* Ending: - **t**

- In this group we have many verbs with **ONE consonant** in front of the infinitive -e
- Some words with **DOUBLE consonants** in front of the infinitive -e (Words with -ll, -nn and -mm in front of the infinitive -e)

NB!!! Verbs with double consonants lose a consonant in the present perfect when you add -t

Infinitive	Present time	Present perfect
å spise	spiser	har spist
å lese	leser	har lest
å trenge	trenger	har trengt
å spille	spiller	har spilt
å kjenne	kjenner	har kjent

Gruppe 2

* Ending: - **et**

- In this group we have many verbs with **TWO consonants** in front of the infinitive -e
- Some words with **double consonants**
- Some verbs with **t, g and d** in front of -e in the infinitive

Infinitive	Present time	Present perfect
å hente	henter	har hentet
å åpne	åpner	har åpnet
å snakke	snakker	har snakket
å jobbe	jobber	har jobbet
å putte	putter	har puttet
å lage	lager	har laget
å arbeide	arbeider	har arbeidet

Gruppe 3

* Ending: - **d**

- In this group we have some verbs with **v**, **ei** and **g** in front of -e in the infinitive

Infinitive	Present time	Present perfect
å lage	lager	har lag d
å prøve (to try)	prøver	har prøv d
å leie (to rent)	leier	har leid

Gruppe 4

* Ending: - **dd**

* In this group we have many verbs ending **in another vowel than -e** in infinitive. The verb has often only one vowel.

Infinitive	Present time	Present perfect
å bo	bor	har bodd
å bety	betyr	har betydd
å kle av/på seg	kler av/på seg	har kledd av/på seg

Bruken av presens perfektum (the use of present perfect)

* Present perfect expresses **past**.

* It tells us that something has happened in the past but **not when it happened**.

Jeg har spist frokost.

Jeg har laget kaffe.

* Present perfect can also tell us about some action that has started in the past and still is going on. So, the action is **not finished**.

Lisa har bodd i Bergen i 5 år.

Vi har studert norsk i 3 uker.

Irregular verbs

å drikke drikker har drukket

å finne finner har funnet

å gjøre gjør har gjort

å gå går har gått

å ha har har hatt

å hete heter har hett

å komme kommer har kommet

å ligge ligger har ligget

å ta tar har tatt

å se ser har sett

å si sier har sagt

å sitte sitter har sittet

å skrive skriver har skrevet

å stå står har stått

å vite vet har visst

å være er har vært

Modal verbs

å kunne kan har kunnet

å måtte må har måttet

å ville vil har villet

å skulle skal har skulle

å burde bør har burdet

TIDSUTTRYKK OG PREPOSISJONER

Preposisjon: I

1. Preposisjonen «i» bruker vi med MÅNEDER. Preposisjonen I bruker vi også når vi snakker om ÅRSTIDER OG TIDER PÅ DØGNET som vi er inne i NÅ eller som kommer som neste.

I juni; i september; i januar

I vinter er det mye snø i Bergen.

Hva skal du gjøre i kveld?

2. Preposisjonen «i» bruker vi om PERIODER både i nåtid, fortid og framtid.

Nåtid: Forelesningen varer i 3 timer, fra 16 til 19.

Fortid: Vi har vært her i en uke.

Kari var på ferie i to uker i desember.

Framtid: De skal bo i Bergen i mange år.

NB!!! Preposisjon «i» + UBESTEMT form av substantivet!!!

Preposisjon: OM

1. Preposisjonen «om» bruker vi når vi forteller om noe som skjer FLERE GANGER, VANLIGVIS.

Om sommeren er det fint vær.

Om kvelden liker Tor å lese.

Om fredagen tar Per en øl med vennene sine.

NB!!! Preposisjon «om» + BESTEMT form av substantivet!!!

2. Preposisjonen «om» bruker vi også når vi forteller hvor lenge det er TIL noe skal skje i FRAMTIDEN.

I dag er det tirsdag. Kristin kommer på besøk på torsdag. Hun kommer om to dager.

Vi flytter i 2011. Vi flytter om ett år.

NB!!! Tall + UBESTEMT form av substantivet!!!

Preposisjon: FOR ... SIDEN

Preposisjonen «**for ... siden**» bruker vi når vi forteller hvor lenge det er **SIDEN** noe skjedde i **FORTIDEN**.

Lisa flyttet til Bergen for 5 år siden.

Jonas spiste frokost for 3 timer siden.

Preposisjon: TIL

Preposisjonen «**til**» bruker vi når vi forteller om **FRAMTID**.

Han skal begynne å studere til høsten.

De vil kjøpe ny bil til sommeren.

Dette er lekse til torsdagen.

NB!!! Preposisjon «til» + BESTEMT form av substantivet!!!

Disse oppgavene skal dere løse til i morgen.

NB!!! Preposisjon «til» + uttrykk!!! Se listen!

Preposisjon: PÅ

1. Preposisjonen «**på**» bruker vi med **UKEDAGER**, men her er preposisjonen **frivillig**.

(på) tirsdag; (på) torsdag; (på) søndag

2. Preposisjonen «**på**» bruker vi også når vi forteller **HVOR LENGE DET ER SIDEN** noe har skjedd, dvs. vi har en **PERIODE** i en **NEGATIV setning** med «**ikke**».

Jeg har ikke sett ham på 3 dager.

Trine har ikke sovet på en uke.

3. Preposisjonen «**på**» bruker vi også når vi forteller **HVOR LANG TID DET TAR** å gjøre noe ferdig (på = i løpet av («during»)).

Hun malte huset på tre dager.

Han skrev stilen sin på 45 minutter.

TID

I går (yesterday)	I dag (today)	I morgen (tomorrow)	Hver dag, generelt (every day, generally)
i går morges	i morges	i morgen tidlig	om morgenen
i går formiddag	i formiddag	i morgen formiddag	om formiddagen
i går midt på dagen	midt på dagen	i morgen midt på dagen	midt på dagen
i går ettermiddag	i ettermiddag	i morgen ettermiddag	om ettermiddagen
i går kveld	i kveld	i morgen kveld	om kvelden
i går natt	i natt	i morgen natt	om natta/ natten

Forrige eller kommende (the last or coming)	Ofte, generelt (often, generally)
på mandag	på mandager/ om mandagen
på onsdag	på onsdager/ om onsdagen
på lørdag	på lørdager/ om lørdagen
på søndag	på søndager/ om søndagen

Preteritum (preterite)

* Preterite expresses past.

* The action or incident is **FINISHED**.

* We are using preterite together with expressions for **time**. So, we are telling **WHEN** something happened.

I går **spiste** jeg lunsj sammen med ei venninne.

Lise **flyttet** til Bergen **for 2 år siden**.

Det **var** mye snø i Bergen **i fjor vinter**.

I morges **regnet** det litt.

* We divide verbs in to the same 4 groups as in *present perfect*.

Gruppe 1

* Ending: **-te**

- In this group we have many verbs with **ONE consonant** in front of the infinitive -e

- Some words with **DOUBLE consonants** in front of the infinitive -e (Words with -ll, -nn and -mm in front of the infinitive -e)

NB!!! Verbs with double consonants lose a consonant in the preterite when you add -t

Infinitive	Present time	Preterite	Present perfect
å spise	spiser	spiste	har spist
å lese	leser	leste	har lest
å trenge	trenger	trengte	har trengt
å spille	spiller	spilte	har spilt
å kjenne	kjenner	kjente	har kjent

Gruppe 2

* Ending: **-et** (the same ending as in present perfect).

- In this group we have many verbs with **TWO consonants** in front of the infinitive -e

- Some words with **double** consonants

- Some verbs with **t, g** and **d** in front of -e in the infinitive

Infinitive	Present time	Preterite	Present perfect
å hente	henter	hentet	har hentet
å åpne	åpner	åpnet	har åpnet
å snakke	snakker	snakket	har snakket
å jobbe	jobber	jobbet	har jobbet
å putte	putter	puttet	har puttet
å lage	lager	laget	laget
å arbeide	arbeider	arbeidet	har arbeidet

Gruppe 3

* Ending: - **de**

- In this group we have some verbs with **v**, **ei** and **g** in front of -e in the infinitive

Infinitive	Present time	Preterite	Present perfect
å lage	lager	lagde	har lagd
å prøve (to try)	prøver	prøvde	har prøvd
å leie (to rent)	leier	leide	har leid

Gruppe 4

* Ending: - **dde**

* In this group we have many verbs ending **in another vowel than -e** in infinitive. The verb has often only one vowel.

Infinitive	Present time	Preterite	Present perfect
å bo	bor	bodde	har bodd
å bety	betyr	betydde	har betydd
å kle av/på seg	kler av/på seg	kledde av/på seg	har kledd av/på seg

Preteritum vs. presens perfektum

* Preterite tells us **when something happened**.

Present perfect tells us that something has happened in the past but **not when it happened**.

Jeg *spiste* frokost klokka 7 i morges.

Jeg *har spist* frokost.

Jeg *laget* kaffe for en time siden.

Jeg *har laget* kaffe.

* Preterite is used when the action/ situation is **finished**.

Present perfect can tell us about some action that has started in the past and still is going on. So, the action is **not finished**.

Lisa *flyttet* til Bergen for 5 år siden.

Lisa *har bodd* i Bergen i 5 år.

Vi *begynte* å studere norsk i august/ for 2 måneder siden.

Vi *har studert* norsk i 2 måneder.

Irregular verbs

å drikke drikker drakk har drukket

å finne finner fant har funnet

å gjøre gjør gjorde har gjort

å gå går gikk har gått

å ha har hadde har hatt

å hete heter hette har hett

å komme kommer kom har kommet

å ligge ligger lå har ligget

å ta tar tok har tatt

å se ser så har sett

å si sier sa har sagt

å sitte sitter satt har sittet

å skrive skriver skrev har skrevet

å stå står sto(d) har stått

å vite vet visste har visst

å være er var har vært

Modal verbs

å kunne kan kunne har kunnet

å skulle skal skulle har skulle

å måtte må måtte har måttet

å burde bør burde har burdet

å ville vil ville har villet

Sammenlikning (Comparision)

1) We can use **comparative form (of adjectives/ quantifiers) + enn**

Kvinner gjør **mer enn** menn i huset. (mye - mer)

Menn bruker **mindre** tid på husarbeid **enn** kvinner. (lite – mindre)

Jan er **høyere enn** Tor. (høy – høyere)

2. **like ... som** = as ... as (no difference between things we are comparing)

Norske menn sier at de gjør **like** mye husarbeid **som** norske kvinner.

Martha er **like** pen **som** Siri.

like + plural of adjectives (at least two persons/ things in subject)

Martha og Siri er **like** pene (NB! Plural)

2. **ikke like ... som** = not as ... as (for saying that there is a difference between things)

Tor er **ikke like** høy **som** Jan.

Filmen er **ikke like** interessant **som** boken.

Uttrykk for likheter og forskjeller

	Engelsk	Eksempel
Likheter		
så ... som mulig	as ... as possible	Elevene må lære så mye som mulig på skolen.
lik (likt; like)	like; similar	Skolesystemet i Sverige er som i Norge. Skolesystemene i Norge og Sverige er like . Skolesystemet i Norge er likt skolesystemet i Sverige.
like ... som	as ... as	Elevene i Sverige har like mye frihet som elevene i Norge. Per er like flink som Kari.
Forskjeller		
enn	than	Klassene er større i Norge enn i Sverige. Per er flinkere enn Bjørn i matematikk.
ikke så ... som	not so ... as	Bjørn er ikke så flink som Per i matematikk.
forskjellig fra	different from	Skolesystemet i Norge er forskjellig fra skolesystemet i Tyskland.

Kvantorer

mange = many

få = few

mye = much

lite = almost no (it is a negative meaning → We need more)

Vi KAN telle subjektet		Vi kan IKKE telle subjektet	
mange (+ substantivet i ubestemt form flertall)	<p>Det er mange studenter på norskurs.</p> <p>Anders spiser mange skiver til frokost.</p> <p>Hvor mange kopper trenger vi?</p>	mye (+ substantivet i ubestemt form entall)	<p>Lise gjør mye husarbeid.</p> <p>Ingrid vil ha mye melk.</p> <p>Hvor mye leser du hver dag?</p>
få (+ substantivet i ubestemt form flertall)	<p>Trine har få forelesninger i uka.</p> <p>Jon arbeider bare noen få timer hver dag.</p>	lite (+ substantivet i ubestemt form entall)	<p>Vi har lite sukker.</p> <p>I år var det lite snø på Vestlandet.</p>

NB!!! When we are talking **generally**, we often use **mye/ lite**. Then we mean an amount, not single pieces.

Vi spiser **mye** frukt.

Tor spiser for **lite** fisk.

Sammenlikning med kvantorer

In comparative we use the word *enn* («than») when we are comparing.

Positiv	Komparativ	Superlativ
mye	mer Kvinner i andre land gjør mer husarbeid enn norske kvinner. Lise drikker mer kaffe enn Jakob.	most Kvinner gjør most husarbeid. Thomas drikker most kaffe.
lite	mindre Norske kvinner bruker mindre tid på husarbeid enn kvinner i andre land. I år har det regnet mindre enn i fjor.	minst Norske kvinner bruker minst tid på husarbeid. I år har det regnet minst .
mange	fleire Fleire kvinner enn menn gjør husarbeid. Jan sier at han leser fleire timer enn Martha hver dag.	flest Kvinner arbeider flest timer i huset. Ole sier at han leser flest timer hver dag.
få	færre Det er færre turister i Bergen i september enn i juli. Færre menn enn kvinner gjør husarbeid.	færrest Det er færrest turister i Bergen om vinteren. Menn jobber færrest timer i huset.

like mye som

Norske menn sier at de gjør **like mye** husarbeid **som** norske kvinner.

Han jobber **like mye som** før.

Leddsetninger (subordinate clauses)

- Subordinate clauses are part of other sentences, not independent sentences.
- Subordinate clauses start with a subordinating conjunction:

fordi (at)	
at	
da	<i>when: fortid</i>
når	<i>when: nåtid, framtid, generelt</i>
hvis	<i>if (NB! betingelse = condition)</i>
om	<i>if</i>
selv om	<i>even if</i>
som	<i>who, that</i>
spørreord (hva, hvorfor osv.)	

- **Main clause: Verb 2. position!** *Sentence adverbial* (ikke, alltid, aldri, ofte, noen ganger, av og til osv.) after the verb.

Kari gjør alltid lekser.

- **Subordinate clause:** If a subordinate clause has a **sentence adverbial** (ikke, alltid, aldri, ofte, noen ganger, av og til osv.), this comes **in front** of the verb!!! The verb is then not at 2. position, but at 3!!!

De sier **at Kari alltid gjør lekser.**

- When you are counting, do not count the subordinating conjunction. Start from the subject/ adverb.

		1. plass	2. plass	3. plass	
De sier	at	Kari	alltid	gjør	lekser.
Mari sier	at	på lørdag		skal	hun stå på ski.

LEDDSETNINGER

	Subjun.	Subjekt	Setn. Adv.	Verb 1	Verb 2	Obj. Pred.	Adverb
De sier	<i>at</i>	Kari		kommer			i dag.
Han fryser	<i>fordi</i>	det		er		kaldt	ute.
Tor sier	<i>at</i>	Ingrid	ikke	har	lest	artikkelen.	
Hun spør	<i>om</i>	Kari	aldri	er		trøtt.	
Jeg lurer på	<i>om</i>	de		kommer.			
Vi skal ha fest	<i>hvis</i>	du		kommer.			
Martin spør	<i>når</i>	jeg		er	født.		
Christian spør	<i>hvorfor</i>	Tor	alltid	må	snakke	så høyt.	

SOM-setninger

- * "Som" starts a subordinate clause
- * We are using "som" when the subordinate clause says something about the word in front of it.

De bor i en by som heter Bergen.

Engelsk		Norsk
who	Liv and Tor have a son <u>who</u> likes to play fotball.	Liv og Tor har en sønn som liker å spille fotball.
	Lady <u>who</u> I was talking to is from Kenya.	Dama som jeg snakket med, er fra Kenya.
that	Liv has a book <u>that</u> I would like to read.	Liv har ei bok som jeg har lyst til å lese.
partisipp	They live in a town <u>called</u> Bergen.	De bor i en by som heter Bergen.

- * We can use "som" in stead of repeating a word/ a frase from the sentence before.

- * **NB!!!** "Som" starts a subordinate clause. That means that the word order is:

som + **SUBJECT + SENTENCE ADVERBIAL + VERB1 + VERB2 + OBJECT + ADVERB**

	Som-setninger
Kari har en sofa. Den er gammel.	Kari har en sofa som er gammel.
Leonora har et hus. Jeg liker huset.	Leonora har et hus som jeg liker.
Tom har en blå stol. Han liker den ikke.	Tom har en blå stol som han <u>ikke liker</u> .
Nils har en hund. Den ligger ikke foran sengen.	Nils har en hund som <u>ikke ligger</u> foran sengen.

Det - setninger

1. Det som et formelt subjekt

If there is no other logical subject in the sentence, Norwegian uses "det" as a formal subject because every grammatically correct sentence must have a subject (not imperative!).

English uses "it" and German "es" in the same way!

Norsk	Engelsk	Tysk
Det snør.	It is snowing.	Es schneit.
Det regner.	It is raining.	Es regnet.
Det er varmt.	It is warm.	Es ist warm.
Det er fint vær.	It is nice weather.	Es ist schönes Wetter.

Formelt subjekt på første plass	Adverb på første plass
Det er kaldt om vinteren inne i landet.	<i>Inne i landet</i> er det kaldt om vinteren. <i>Om vinteren</i> er det kaldt inne i landet.
Det er ikke så høye fjell langs sørlandskysten.	<i>Langs sørlandskysten</i> er det ikke så høye fjell.

2. Presentering

Norwegian doesn't like to start a sentence with new information. (It's grammatically correct but it's bad language). Therefore it is very usual to push the new information towards the end of the sentence. Then the sentence begins with "det" and the real subject comes after the verb.

Adverb at first position: Adverb + verb + det + the real subject.

En dårlig setning	Presentering	Adverb på første plass
Mange turister kommer til Bergen	Det kommer mange turister til Bergen.	<i>Til Bergen</i> kommer det mange turister .
En katt sitter under bordet.	Det sitter en katt under bordet.	<i>Under bordet</i> sitter det en katt .
Et bilde henger på veggen.	Det henger et bilde på veggen.	<i>På veggen</i> henger det et bilde .
En ny student kommer på forelesning i morgen.	Det kommer en ny student på forelesning i morgen.	<i>I morgen</i> kommer det en ny student på forelesning.

Adjektiv i komparativ (adjectives in comparative)

- * We are using comparative when we are **comparing** things.
- * In Norwegian adjectives get an **ending** in comparative (like in English).
- * Comparative we often use together with "**enn**" ("than" in English). **ENN** comes right after the adjective or sometimes afterwards.

Johanna er *penere enn* Kari.

Tor er *høyere enn* Ola.

Er det *bedre* å bo på Østlandet *enn* på Vestlandet?

- * We do NOT decline comparative. That means that all adjectives only have one form in comparative.

Hovedmønster (main pattern)

- Adjectives get ending **-ERE** in comparative. (In English: - er)

Positiv	Komparativ	Eksempel
varm	varm + ere = varm ere	Om sommeren er det varmere i Spania enn i Norge.
kald	kald + ere = kald ere	I Alaska er det kaldere om vinteren enn i Norge.
mørk	mørk + ere = mørk ere	Om vinteren er det mørkere enn om sommeren.
lys	lys + ere = lys ere	Nettene i Norge er lysere om sommeren enn om vinteren.

Andre mønstre (other patterns)

1) Adjectives ending in - **el**; - **en**; - **er** get **contraction**: they **lose -e in comparative**. If the adjective also has **double** consonant it loses one of these consonants as well.

Positiv	Komparativ	Eksempel
vakker	vakr + ere	Hennes blomster er vakkere enn mine.
enkel	enkl + ere	Oppgave 5 er enklere enn oppgave 1.

2) Adjective ending in **-sk** that have **MORE** than **ONE syllable** + some other adjectives and participles do **NOT get any ending**.

We just use **MER** in front of the adjective in positive form.

Positiv	Komparativ	Eksempel
fantastisk	mer fantastisk	Boka er mer fantastisk enn jeg trodde.
spennende	mer spennende	Boka var mer spennende enn filmen.
glad	mer glad	Han ble mer glad enn jeg hadde trodd.

Uregelmessig bøyning (irregular declination)

Positiv	Komparativ
liten	mindre
stor	større
gammel	eldre
ung	yngre
lang	lengre
god	bedre
ille	verre
tung	tyngre
mye	mer
mange	flere

Jo

Når vi har **ikke** i spørsmålet, bruker vi **jo** i stedet for **ja** i svaret:

Er det ikke kaldt der?	Jo , det er veldig kaldt.
Kommer du ikke ?	Jo , jeg kommer nå.
Skal du ikke ut?	Jo , jeg skal til byen.
Kan du ikke hjelpe meg?	Jo , jeg kan hjelpe deg.

Vi kan også bruke **jo** når vi protesterer på det noen sier:

Jeg vil ikke ha lue på meg.	Jo , du må ha lue på deg.
Du kan ikke gå med tynn jakke.	Jo , alle bruker slike jakker.

Derfor og fordi

Fordi (because)

- First comes the result and then the reason as an explanation.
- After **fordi** comes person + verb. (This concerns sentences without negation (affirmative sentences))!!!
- **Fordi** starts a sub-clause.

Resultat	Grunn (reason)
Hvorfor vil han gå på kafé?	Fordi han fryser.
Han vil gå på kafé	fordi han fryser.
Hvorfor vil han ha noe å drikke?	Fordi han er tørst.
Han vil ha noe å drikke	fordi han er tørst.

Derfor (therefor)

- First comes the reason, then comes the result.
- After **derfor** comes verb + person.

Grunn (reason)	Resultat
Han fryser.	Derfor vil han gå på kafé.
Han er tørst.	Derfor vil han ha noe å drikke.

GENITIV (Genitive)

- **eiendom** (property, possession)
- **tilhørighet** (belonging to)
- **del av noe** (part of something)

1) med preposisjon til

Mora til Anders

Faren til Grete

Kona til Tor

Mannen til Line

Vennene til Ole

Bilen til Maria

Rule: Main word ("theme") first!

Main word in definite form!

2) med -s

Anders' mor

Gretes far

Tors kone

Lines mann

Oles venner

Marias bil

Rule: Ending always s!

Genitive with -s before main word (the word it describes)!

The substantive *after* the genitive always in indefinite form!

Leddsetning på første plass i setningen

- Subordinate clauses start with a subordinating conjunction:

hvis = if (condition)

fordi = because

at = that

da = when (past)

når = when (present time, future, generally, several times in past)

selv om = even

spørreord = question words

- We can start a sentence with a subordinate clause
- Then we get: subordinate clause + main clause
- **Word order:** subordinate clause + **VERB** + subject + sentence adverbial + verb2 + object + adverb

Hvis det ikke regner i morgen, SKAL jeg sykle til universitetet.

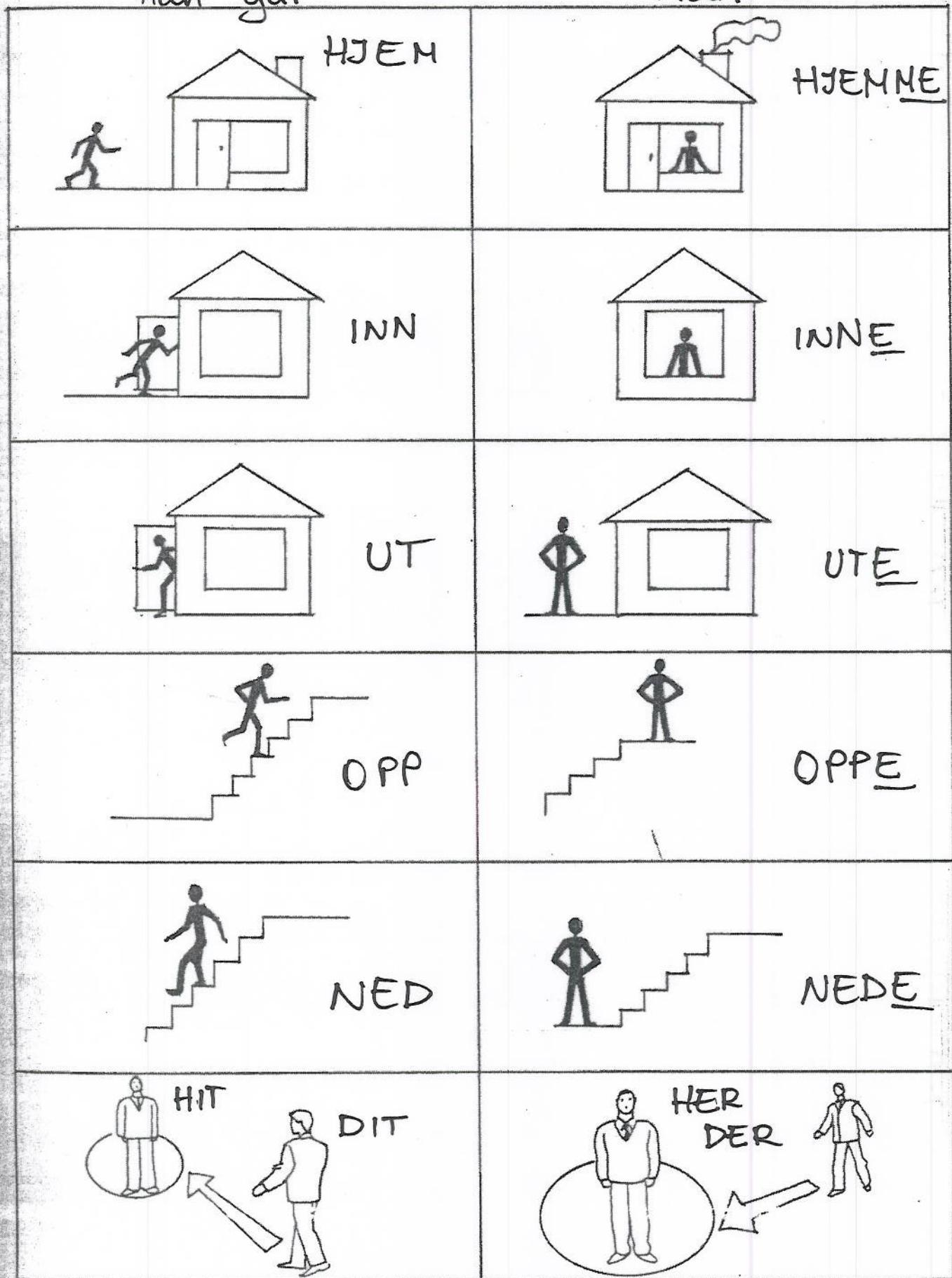
Da Stian var 6 år, BEGYNTE han på skolen.

Selv om det er fint vær, MÅ Leonie sitte på rommet sitt og lese for eksamen.

Leddsetning							Hovedsetning					
Subjunksjon	Sub-jekt	Setnings adv.	Verb 1	Verb 2	Objekt	Ad-verb	VERB1	Sub jekt	Setn. Adv.	Verb 2	Objekt	Adverb
Hvis	du	ikke	liker		skjorta,		KAN	du		bytte	den.	
Fordi	klær	ofte	er		billige,		KJØPER	vi			mange kler.	
At	Tor	alltid	sykler			til jobben,	ER				bra.	
Da	Leonie	kom				til Bergen,	SKINTE				sola.	
Når	været	er			bra,		GÅR	de	ofte		på tur.	
Selv om	sola		skinner				SITTER	Eva		og leser		hjemme.
Hvordan	han	alltid	lager		så god mat,		VET	jeg	ikke.			
Hvorfor	Kristine	aldri	drikker		kaffe,		VET	jeg	ikke.			

Hjem eller hjemme?

Han går

Adjektiv i bestemt form

- 1) Definite form of the adjective is needed when one has **a noun in definite form** and one wants to use an adjective **in front** of it.

Rule: Adjectives in definite form: - **e**

Bestemt form med adjektiv	Bestemt form
den fine bilen	bilen
den pene jenta	jenta
det store huset	huset
de gode eplene	eplene

We also use **definite article** in front of the adjective and noun in definite form.

- hankjønn/ hunkjønn: **den**
- intetkjønn: **det**
- flertall: **de**

	Ubestemt form	Bestemt form
Hankjønn/ hunkjønn	en fin bil	den fine bilen
Intetkjønn	et stort hus	det store huset
Flertall	gode epler	de gode eplene

- 2) **After s-genitive** the adjective is in definite form (the noun is in indefinite form). Then we do not use definite article!

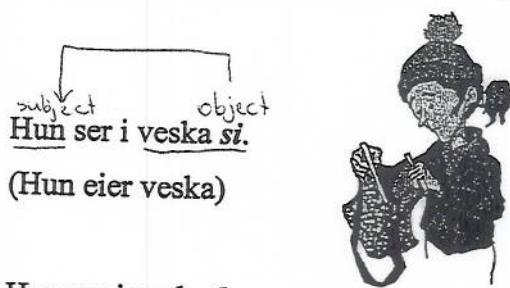
Grete**s nye** bord
Husets **store** vinduer
Mannens **dyre** bil

- 3) **After possessive pronouns** the adjective is in definite form (the noun is in indefinite form). Then we do not use definite article!

hennes **store** drøm
vårt **fine** hus
mi **gode** bok

Possessivt pronomen *sin* (The possessive pronoun *sin*)

- The possessive pronoun has in 3. person singular and plural an own reflexive form: *sin*.
- We use *sin* as the possessive pronoun in the third person, singular and plural, when the pronoun refers back to the subject of the sentence. (We use *sin* when the subject and the possessive pronoun in the object show to the same person).

Hun ser i veska hennes.
 (Hun ser i veska til en annen dame).

subjekt ↓ objekt
Johanna forteller om farmora si. (Johannas farmor) - her own grandmother
 Johanna forteller om farmora hennes. (en annen jentes farmor) - her grandmother

subjekt ↓ objekt
Johanna forteller også om broren sin. (Johannas bror) – her own brother
 Johanna forteller også om broren hans. (en annen gutts bror) – his brother

↓
 Liv og Tor skal selge huset sitt. (Liv og Tors hus) – their own house
 Vi skal kjøpe huset deres. (noen andres hus → Liv og Tores hus) – their house

- *Sin* is inflected according to the gender and number of the noun it occurs with. *Sin* follows the same pattern as *min* and *din*.

	hankjønn	hunkjønn	intetkjønn	flertall
Han er glad i	sønnen <i>sin</i>	kona <i>si</i>	barnet <i>sitt</i>	foreldrene <i>sine</i>
Hun snakker med	mannen <i>sin</i>	dattera <i>si</i>	barnet <i>sitt</i>	vennene <i>sine</i>

- NB!!! *Sin* refers back to the subject of a sentence, but is never part of the subject itself!!! Then you have to use *hennes*, *hans* or *deres*.

Hun snakker med sønnen sin. Sønnen hennes heter Jon.

Johanna og familien hennes bor i Bergen.

Ola og kona hans har flyttet til Oslo.

Pronomen og possessive pronomen

Pronomen		Possessiver		
Subjektsform	Avhengighetsform/ Objekt			
jeg	meg		min/ mi/ mitt/ mine	
du	deg		din/ di/ ditt/ dine	
han	ham/ han		hans	
hun	henne	seg	hennes	sin/ si/ sitt/ sine
den	den		dens	
det	det		dets	
vi	oss		vår/ vårt/ våre	
dere	dere		deres	
dere	dem	seg	deres	sin/ si/ sitt/ sine

Adjektiv i superlativ (adjectives in superlative)

- * We are using superlative when we are **comparing**.
- * In Norwegian adjectives get an **ending** in superlative (like in English).
- * Superlative is not declined in **INDEFINITE** form. This means that all adjectives only have one form in superlative (indefinite form).
- * Many languages use comparative to compare two things. Norwegian uses **superlative**:

Hvilken by er **penest**, Bergen eller Tromsø?

Hvem løper **fortest**, Tor eller Ola?

Ubestemt form

Hovedmønster (main pattern)

- Adjectives get ending **-EST** in superlative. (In English: - est)

Positiv	Komparativ	Superlativ	Eksempel
varm	varmere	varm + est = varm est	I Nord-Norge er det varmest om sommeren.
kald	kaldere	kald + est = kald est	Hvor er det kaldest, i Norge eller Canada?
mørk	mørkere	mørk + est = mørk est	Om vinteren er det mørkest.
lys	lysere	lys + est = lys est	Nettene er lysest om sommeren.

Andre mønstre (other patterns)

1) Adjectives ending in - **el**; - **en**; - **er** get **contraction**: they **lose -e in superlative**. If the adjective also has **double consonant** it loses one of these consonants as well.

Positiv	Komparativ	Superlativ	Eksempel
vakk <u>er</u>	vakrere	vak r + est = vakrest	Dette huset er vakrest av alle.
enkel	enklere	en kl + est = enklest	Oppgave 5 er enklest.

2) Adjectives ending in -(l)ig and -som, get ending -st in superlative.

Positiv	Komparativ	Superlativ	Eksempel
vikti <u>g</u>	vikti <u>g</u> ere	vikti <u>g</u> + st = viktigst	For Sofie er naturen viktigst.
lykkelig	lykkeligere	lykkelig + st = lykkeligst	Lise er lykkeligst.
morsom	morsom <u>mm</u> ere	morsom + st = morsomst	Det er morsomst å gå på tur, sier noen.

3) Adjective ending in **-sk** that have **MORE** than **ONE syllable** + some other adjectives and participles do **NOT get any ending**.

We just use **MEST** in front of the adjective in positive form.

Positiv	Komparativ	Superlativ	Eksempel
fantastisk	mer fantastisk	mest fantastisk	Martin er mest fantastisk!
spennende	mer spennende	mest spennende	Filmen var spennende, men bøkene var mest spennende.
glad	mer glad	mest glad / gladest	Kari ble mest glad av alle.

Uregelmessig bøyning (irregular declination)

Positiv	Komparativ	Superlativ
liten	mindre	minst
stor	større	størst
gammel	eldre	eldst
ung	yngre	yngst
lang	lengre	lengst
god	bedre	best
ille	verre	verst
tung	tyngre	tyngst
mye	mer	mest
mange	flere	flest

Superlativ i bestemt form

- * We are using superlative in **DEFINITE** form **IN FRONT OF** the noun that is in **definite** form.
- * Superlative in definite form gets ending - **e**.
- * We also use **definite article** in front of the superlative in definite form:

den: feminine/ masculine

det: neuter

de: plural

Kjønn	Superlativ i bestemt form	Eksempel
hunkjønn	vakr + est + e = vakreste	Hun er den vakreste jenta i klassen.
hankjønn	billig + st + e = billigste	De kjøpte den billigste bilen.
intetkjønn	fin + est + e = fineste	Maria og Jon kjøpte det fineste huset.
flertall	dyr + est + e = dyreste	Martin kjøpte de dyreste skiene i går.

- * When we talk generally, we use **neuter**:

Det viktigste for Tor er å finne en ny jobb.

Indirekte tale (Indirect speech)

Fortellende setninger i direkte tale (indicative sentences in direct speech)

- The word **at** ("that") is used to form sentences in indirect speech from the indicative sentences in direct speech.
- Word order stays the same as in direct speech. (This does not concern sentences with "ikke", "alltid", "aldri"!!!).

Direkte tale	Indirekte tale
Han sier: "Det er kaldt."	Han sier at det er kaldt.
Hun sier: "Det er varmt."	Hun sier at det er varmt.

Spørsmål i direkte tale (questions in direct speech)

- The word **om** ("if") is used to form indirect speech from the questions in direct speech.
- **NB!!!** Word order in direct speech (questions): verb + noun
- Word order in **indirect speech**: **om + noun + verb**
(it does not concern sentences with "ikke", "alltid", "aldri"!!!)
- Like in English: He asks: "*Is it cold outside?*" (direct speech)
He asks *if it is* cold outside. (indirect speech)

Direkte tale	Indirekte tale
Han spør: " <u>Er</u> genser varm?"	Han spør om <u>genser</u> <u>er</u> varm.
Hun spør: " <u>Er</u> <u>det</u> kaldt ute?"	Hun spør om <u>det</u> <u>er</u> kaldt ute.

In indirect speech we often must change pronoun:

Direkte tale	Indirekte tale
Nils sier til Ida: "Du må huske varme klær."	Nils sier til Ida at hun må huske varme klær.
Ida spør Nils: "Har du en varm genser?"	Ida spør om han har en varm genser.

Nils sier til Ida og Jonas:"Dere må ta med hansker."

Nils sier til Ida og Jonas at **de** må ta med hansker.

This is like in English!

Preposisjoner

til – til, until

for - for

fra- from

på - on

om- about

i - in

av – of

med – with

Sted

I Norge

- Steder langs kysten og ved grensen får preposisjonen *i*: i Bergen, i Oslo
- Steder inne i landet får preposisjonen *på*: på Lillehammer, på Voss
- Øyer får preposisjonen *på*: på Sotra, på Askøy, på Karmøy
- Gatenavn får preposisjonen *i*: i Markveien, i Domkirkegaten

I utlandet

- Steder og byer i utlandet får preposisjonen *i*: i Tyskland, i London
- Øyer kan få preposisjonen *på*: på Island, på Cuba

Deler av Norge

- I Nord-Norge
- I Midt-Norge
- I Vest-Norge På Vestlandet
- I Sør-Norge På Sørlandet
- I Øst-Norge På Østlandet

Plassering

- Når noe er inne i noe, er preposisjonen ofte *i*: i huset, i hylla, i koppen, i skapet, i sjøen
- Når noe er oppe på noe, er preposisjonen ofte *på*: på bordet, på stolen, på tallerkenen, på sjøen
- Når tinget er *myk*, er preposisjonen *i*: i lenestolen, i sofaen
- Når tinget er *hard*, er preposisjonen *på*: på stolen, på benken, på bordet
- Andre preposisjoner:
 - under* stolen
 - bak* stolen
 - ved siden av* stolen
 - foran* stolen

mellom stolene
i nærheten av postkontoret
til høyre for apoteket
til venstre for matbutikken
på høyre/venstre side av gata
mellom matbutikken og apoteket
sør/nord/vest/øst for Bergen
utenfor byen

Retning

■ *til høyre, til venstre, rett fram, tilbake*

Bevegelse

■ Med bevegelsen bruker man ofte preposisjonen *til*: å dra til legen, å kjøre til byen, å gå til parken, å ta bussen til sentrum, å ta fly til Oslo
■ NB!!!! å gå/jobbe **i** kiosken, å gå/jobbe **i** butikken, å gå **på** skolen, å gå **på** jobb; vi skal **på** kino

Tid

Fortid

■ *i morges, i går, i forrige uke, i forrige måned, i fjar*
■ *for* to år **siden**, *for* en måned **siden**, *for* en uke **siden**, *for* to dager **siden**

Nåtid

■ *i dag, i kveld, (i) denne uka, (i) denne måneden, i år*

Framtid

■ *i morgen, i morgen tidlig, (i) neste uke, (i) neste måned, (i) neste år*
■ *om* to dager, *om* tre uker, *om* to måneder, *om* to år

Årstider

■ Når vi snakker **generelt**, er preposisjonen *om*: om vinteren, om våren, om sommeren, om høsten
■ Når vi snakker om årstida vi er inne i nå eller om den nærmeste årstida, er preposisjonen *i*: i vinter, i vår, i sommer, i høst
■ Når vi snakker om framtida, er preposisjonen *til*: Til sommeren skal jeg reise hjem.

Måneder og dager

- **Måneder** får preposisjonen *i*: i januar, i juli, i oktober
- **Dager** får preposisjonen *på*: på mandag, på torsdag, på lørdag

Litt om enkelte preposisjoner

Hos + person

- **Hos** + person = hjemme hos noen eller på kontoret
 - Terje har time hos legen.
 - Han har vært hos legen.
 - Kari skal bo hos Terje.

Til + person

- **Til** + person = dra til eller reise til noen
 - Han skal til legen.
 - Du må gå til legen.
 - Jeg skal på besøk til Terje.

Om

- **Om** = generelt, vanligvis
- **NB!!! Om + bestemt form**

Jeg begynner på jobben klokka åtte om morgenen.
Han liker å trenere om kvelden.
Sover du godt om natta?
Om vinterenen liker jeg å gå på ski.

I

- **I** = den nærmeste kvelden, natta, årstida
- **NB!!! I + ubestemt form**

Skal vi gå på kino i kveld?
Jeg sov dårlig i natt.
I høst regner det mye.

I = perioder

I + bestemt form

Hun trener to ganger i uka.

De reiser hjem en gang i året.

I + ubestemt form

De har vært her i ei uke.
De skal være her i en måned.
Jack har bodd i Norge i 3 år.
Jeg har ventet på deg i to timer.

Uttrykk

å komme fra (Tyrkia)	på festival
å se på (tv)	å ha råd til
å gå på (norsk)kurs	i byen
på restaurant	på biblioteket
å være glad i hverandre	å høre på
ei pølse med brød	i kirken
å skrive til noen	ved kysten
å ha lyst på + substantiv (å ha lyst på kaffe)	å bytte til
å ha lyst til + verb i infinitiv (å ha lyst til å danse)	på landet
Til frokost/middag/ lunsj spiser jeg	å være glad for noe
i kantine	å lengte etter
på fabrikk	å glede seg til noe
i barnehage	på fest
i stua	på Fantoft
på/ i kjøkkenet	i 3. etasje
på badet	i blokk
på rommet	i leilighet
å snakke i telefonen	å være flink i noe
på kafé	i hjemlandet
å ha vondt i	å snakke/ fortelle om noe
på salg	å drive med noe
på tilbud	på hotell
her i landet	i kor
å gå på ski	på fotballkamp
å vente på noe/ noen	i bank
å dra/reise/være på ferie	på postkontor
i ferien	å være interessert i
	å utdanne seg til
	på verksted

å være redd for noe/ noen	å klage over noe
å passe på noe/ noen	å ringe på døra
på sykehus	takk for maten
på sykehjem	velkommen til bords
å snakke med noen	å være i veien med (Hva er i veien med deg?)
å være i godt/ dårlig humør	
i innlandet	å verke i
midt på natta	
på fjellet	
på torget	
å spørre om noe	
et kart over (Bergen)	
i bokhandelen	
å være i orden	
å bo sammen med noen	
å tenke på noen	
å gå/ komme på besøk	
å ha tid til noe (å ha tid til å prate; til å trene)	
å gratulere med dagen	
i bygård	
på loppemarked	
i avisen	
i banken	
å gå i trapper	
å være glad for noe	
utsikt til	
i kjelleren	
på loftet	
å ta det med godt humør	
å drømme om noe/ noen	
å få tak i noe/ noen	
å flytte til (Bergen, utlandet)	
å flytte inn i (en leilighet)	
på et sted	
på julafoten	
i hele året	
på konsert	
å invitere noen på middag	